

Ábyrgdarblaðstjóri: Jan Müller
Fyrirtaksstjóri: Krisjan Dahl
Ljósmyndari: Kallmar Lindenskov

Bláðólk: Randi Jacobsen - Dagny
Joensen - Tórrinn Smith -
Hilmar Jan Hansen -
Justinus Eldesgaard

Útgevarar: P/F Sosialurinn
Uppsæing: P/F Sosialurinn
Prent: P/F Pressan 1981

Bústaður: Argjavegi 26
Argjum
Telefon: 11820

Postadr.: Postsmoga 76
110 Tórshavn
Telefax: 14720

Borgarligt fallitt

TAD mundi koma mongum dátt við, tá útvarpmaðurin tíðliga sunnumorgunin kundi siga Føroya fólki, at borgarliga samgongan hevði spælt fallitt. Stríð um málsøki sigst vera orsøkin til, at teir báðir stóru borgarligu flokkarnir ikki kundu semjast. Og tá samráðingarleiðarin, formaður sambandsflokksins hevði mist tað síðsta av sínum annars góða toli við teir tungu dreingimarnar í fólka-flokkinum sum Edmund Joensen málbar seg í fjølmíðlunum sunnudagin, slitnaði.

NÚ hevur sambandið so tikið stig til at kanna møguleikarnar fyri eini samgongu tvørtur um miðjuna og hevur gjørt av at tosa við javnaðarflokkinn fyrst og harnæst verkamannafylkingina. Hetta var annars júst tað, sum vit bóru upp á mál í oddagrein í farnu viku, tá samgongan eisini tyktist fara í vaskið.

VÆL vitandi, at tað eru ymsar áskoðanir í javnaðarflokkinum um hvat javnaðarflokkurin eigur at fyrir taka sær: nakrar, sum siga, flokkurin undir ongum umstøðum eigur at fara út í Tinganes saman við borgarligum flokkum, tí teir borgarligu sjálvir eiga at vísa, hvat teir duga til og síðani aðrar áskoðanir, sum siga, at finst eingin samgonguløysn uttan um javnaðarflokkinn, so eigur flokkurin at kenna ábyrgd. So eru tað tey javnaðarfólk, sum halda, at javnaðarflokkurin á ongan hátt so frægt sum eigur at rætta sambandinum lítufingur, og tað eru so onnur, sum halda, at flokkurin ikki kann sita lið um lið við verkamannafylkingini í Tinganesi. Javnaðarflokkurin er ein demokratiskur flokkur, og tískil finnst tað eisini nógv ymsar áskoðanir í flokkinum.

TAD er okkara meting, at javnaðarflokkurin bæði demokratiskt og parlamentarískt hevur borið seg rætt at higartil í spurninginum um at skipa landsstýri. Hann gjørdi beint, tá hann eftir valið lat teir borgarligu flokkarnar fáa høvi til at skipa eina samgongu, nú veljarin hevði víst á hesa. Teir borgarligu fingur nevnliga 20 tingmenn og er tað stóru meiriluti. Javnaðarflokkurin hevur so eisini víst á, at megnaðu hesir flokkar ikki at skipa samgongu, so var talan um eina nýggja stöðu. Og júst hetta er stöðan nú. Sjálvandi er eitt nýval eisini ein møguleiki, men hann er lítið hugsandi. Vit meta tað í hvussu er vera ábyrgdarleyst av javnaðarflokkinum, um hann nú - bara fyrri at fáa fleiri atkvøður - setur fótur í spennu fyrri at forða eini breiðari samgongu og roynir at eggja til nýval.

SPURNINGURIN í løtuni er, hvat sambandið í veruleikanum leggur í vendingina: eina samgongu um miðjuna! Merkir hetta, at hann fer at góðtaka krøv frá bæði javnaðarflokki og verkamannafylking, krøv, sum ganga kanska beinleiðis ímóti andanum í borgarliga samgonguskjalinum? Ella fer sambandið at seta so strong krøv til hesar báðar flokkarnar um, at tað skal rekast borgarligur politikkur, at hann tá forkemur

hesum samgongumøguleikanum við vilja. Meinar sambandið nakað við eina samgongu um miðjuna við umrøddu flokkum, so verður flokkurin noyddur at sanna, at hann má virða fleiri av hjartamálunum hjá hesum flokkum. Tvs. at sambandið í veruleikanum noyðist at koppa 180 stig og skifta hest. Nú bráðliga at skula skipa samgongu við javnaðarflokk og verkamannafylking istaðin fyrri fólkaflokk krevur stóra toleransu og tillaging frá sambandinum. Men klárar sambandið hetta? Hetta er tann stóri spurningurin. Hinvegin er eisini greitt, at javnaðarflokkur og verkamannafylking ikki bara kunnu seta treytir. Tey mugu eisini til at virða ta sannroynd, at sambandið er størsti flokkur.

Samgongan slitnaði. Gliðu teir í oljuni?

TAD er ein spurningur um at samansjóva ynski og krøv, soleiðis at vit fáa eitt stýri, sum er ført fyrri at stýra. Vit vita, at gjørdist borgarliga samgongan veruleiki, so hevði hon ikki sitið leingi, tá hugsað verður um, hvussu ymisk kemiin er hjá sambandsmonnum og fólka-floksmonnum. Her hevur javnaðarflokkurin haraførtmóti víst, at hann er førur fyrri at arbeiða saman við flest øllum flokkum, og tískil eigur hann eisini at hava eina lyklastöðu í eini k o m a n d i s a m g o n g u. Javnaðarflokkurin eigur at vísa seg sum ein ábyrgdarflokk - istaðin fyrri fyrri einhvønn prís at tvihalda um at vera í andstöðu - so eigur flokkurin at meta um nýggju stöðuna og - um tað ber til at fáa greið fingrameyki í eitt nýtt samgonguskjal - at vera flokkurin, sum fær tað at bera til. Flokkurin eigur at seta krøv, soleiðis at javnaðarmál, sum flokkurin var noyddur at sleppa í síðsta samgongunum, aftur verða sett í háseti. Samhaldsfasti skal vera verandi og helst úthyggjast. Tað er bert eitt av krøvunum. Hvat viðvíkur EU, so er stöðan javnaðarflokksins greið. Flokkurin má so gera upp við seg sjálván, um hann skal ganga við til krav-/ynski sambandsflokksins at kanna avleiðingar av EU-limaskapi ella tættari tilknýti til felagsskapin. Ein slík kann-ing eigur ikki at forkoma møguleikanum fyrri eini samgongu.

TAD er greitt, at javnaðarflokkurin skal ikki vera klípi í eini borgarligari sam-

gongu. Tað er eisini greitt, at verkamannafylkingin má ikki sleppa undan at taka við ábyrgd, og tí eigur javnaðarflokkurin eisini at seta sum treyt, at verkamannafylkingin er við í eini samgongu. Her er eingin vegur uttan um. Nú manglar ein flokkur í fyrri at fáa meiriluti. Vit halda, at tað besta vildi verið at fingið tjóðveldisflokkinn við, hóast hetta kann verða ein beiskur biti at svølgja hjá sambandinum. Hinvegin eigur sambandið at endurskoða sínar figgindamyndir. Sambandið kann nevnliga í dag ásanna, at tann flokkur, sum tað helt stóð tí næst í politikki, fólkaflokkurin, í veruleikanum er tess størsti figgindi - í hvussu er um vit brúka samgongusamráðingarnar sum grundarlag fyrri hesi meting. Útspilling

er við at fara niður við flagginum. Vit siggja, at fleiri og fleiri skip fara av landinum, alsamt fleiri fólk rýma av landinum, ja samfelagið tyktist at vera við at steða heilt upp. Við javnaðarflokkinn, verkamannafylkingina, tjóðveldið og sambandsflokkinn hava vit tí hesi greiðu boð: vísið at tit eru førir fyrri at liva upp til áliti veljarans - setið tykkum við samráðingarbörð við í góðum treysti og leggið kortini á bórðið. Fáid okkum eitt nýtt landsstýri, áðrenn henda vikan er av. Vit hava ikki ráð til taktiskt politiskt spæl út í tað óendaliga. Hetta kann vera tað sama sum at spæla russiska roulette.

MEINAR sambandið nakað við at fáa eina samgongu um miðjuna ella er her bara talan um taktiskar "manøvrir"? Kann tað veruliga vera so, at sambandið fer at seta javnaðarflokkinum so ómøgulig krøv, at í veruleikanum bara er úti eftir at tvinga javnaðarflokkinn til at siga nei til at fara í samgongu, soleiðis at sambandið kann vísa á, at javnaðarflokkurin vildi kortini ikki vera við til at taka við ábyrgd? Og er tað kanska nakað um tað, sum Jóannes Hansen segði í sjónvarpinum, at teir borgarligu kortini fóru at finna saman aftur. Tað var bara ein spurningur um tíð og um at mika stöðuna? Og fær fólkaflokkurin samgonguinitiativ, fer hann so at ganga øllum sambandskrøvunum á møti, soleiðis at Edmund harvið bjargar andlit og soleiðis at fólkaflokkurin fær sína samgongu? Tí hvat betýðir tað fyrri fólkaflokkinn at geva sambandinum tað hann ynskir av málsøkjum, tá fólkaflokkurin jú longu hevur fingið ta týðningarmesta krav við uppfyllt, nevnliga eitt samgonguskjal, sum nærum burturav er dikterað av fólkaflokkinum og sogar har dato er sett á, nær lokið verður tikið av landskassanum og studningurin aftur verður goldin teimum svongu arbeiðsgevarunum. Nei fólkaflokkurin hevði longu fingið í posa og sekk, áðrenn farið varð at tosa um tal av landsstýrismonnum og býti av málsøkjum. Øll teirra krøv í hesum sambandi hava bara verið fyrri at chikanera formann sambandsflokksins, sum so at enda takkaði fyrri seg. Nú bíða fólkafloksmenninir bara eftir, at teir fáa eitt høvi til at gera tað gott aftur við Edmund. Hvør veit, kanska teir longu hava boðað honum frá, at teir vilja skykka sær ordiligt. Og harvið sleppa teir báðir borgarligu flokkarnir undan at missa andlit mótevís veljanunum, sum jú vildu hava eina borgarliga samgongu.

ALT hetta eru gitingar og metingar. Tað kann vera, at vit eru á rættari leið. Tað kann eisini vera, at vit yvirtulka alt hetta sokallaða taktiska spælið. Kanska Edmundur við sínum nógv toli og treiskni hevur slept fólkaflokkinum med alla. Eitt skal hann vera vísur í: setir hann javnaðarflokkinum órimulig krøv og harvið letur fólkaflokkinum initiativ og sambandið eftir tað fer upp í eina borgarliga samgongu, tá verður trúvrið hansara á einum sera lítlum stað. Nú fáa vit at siggja, hvussu leikur fer fram.

SOSIALURIN